

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Recăsătorirea preoților

Congresul pan-ortodox ținut în luna lui Maiu în Constantinopol s'a ocupat în amănunte de chestiunea recăsătoririi preoților văduvi, pe care a considerat-o ca o chestiune ce „se prezintă sub formă îngrijitoare și cu caracter urgent”. În consecință acest congres a luat deciziuni precise admitând această recăsătorire care „nu contravine învățăturii evanghelice, ci dimpotrivă previne necinstirea ce s'ar aduce stării sacerdotale”. Congresul a dat libertate tuturor bisericilor ortodoxe ca în cadrele statului din care fac parte și în cuprinsul organizației lor ierarhice să introducă această recăsătorire, fiecare în parte.

Măsura aceasta a fost considerată de congres ca valabilă și din punctul de vedere al canoanelor.

Chestiunea a ajuns pe tapet și în una din ședințele Sfântului Sinod al țării noastre, căruia i-se îmbia prilejul de a soluționa fără nici o greutate această chestiune de o importanță capitală pentru biserica noastră din Ardeal și ar da sancțiunea dorită de tot clerul bisericeii noastre în cadrele patriei noastre românești. În ședințele Sfântului Sinod chestiunea s'a isbit însă de o energică opoziție a unui P. S. Episcop al țării noastre.

Oricât am respecta atribuțiile înaltei corporații a arhieriei noastre, oricât de mult cinstim persoana cu alese calități superioare a P. S. Sale episcopului Bartolomei dela Râmnic, suntem nevoiți să mărturisim că nu înțelegem ce motive s'ar putea invoca pentru de a împedeca realizarea unui desiderat reclamat de evoluția vremilor și cu atât mai ușor de realizat cu cât nu i-se pun restricțiuni nici din partea canoanelor bisericeii noastre.

Noi cari am muncit în viața Domnului ani îndelungați la sate, în mijlocul poporului, știm și înțelegem mai bine ca oricine rațiunea care pretinde reintegrarea dreptului preoților văduvi de a se căsători. Și rezonul acesta este dictat de o sută și o mie de motive de ordin social, moral, economic și altele cari toate pledează pentru soluționarea chestiunii acesteia în favorul preoțimeii năpăstuite de soarte.

Nu este aici locul ca să înșirăm motivele cari ne îndeamnă să cerem aceasta dela Sf. Sinod. S'au scris cărți întregi a căror mărturie nemincinoase au dat dovezi zdrobitoare, că prestigiul bisericeii și vaza preoțimeii reclamă imperios recăsătorirea preoților văduvi. Iar argumentul canoanelor, pe cari se razimă adversarii cauzei acesteia, s'a dovedit ca cel mai șubred, deoarece înșiși canoniștii de la congresul panortodox au interpretat legiuirea canoanelor în înțelesul, pe care îl dă mintea logică și îl dăm și noi cu modesta noastră cunșterea a acestor canoane.

La locul acesta ne mărginim la o modestă rugăminte ce o facem P. S. Sale episcopului Bartolomei precum și Sfântului Sinod, în numele sutelor de preoți ce sufer amărăciunea stării lor de văduvie, să binevoiască a se coborî din sferile înalte ale teoriei de filosofie teologică la realitatea vieții, să dea preotului dela șate lovit amar de mâna sorții posibilitatea să-și refacă căminul ruinat, să dea copiilor orfani a mamă îngrijitoare, pentruca preotul acesta să-și poată recâștiga dragostea de muncă, să-și îplinească chemarea cu zel și devotament și să-și poată impune autoritatea socială și morală credincioșilor săi fără de prihană, care autoritate în situația de astăzi, fie respectivul preot curat ca lumina soarelui, e subminată de multele dedesubturi ale răutății omenesti și îi face orice mun-

că imposibilă, pervertindu-i intențiile cele mai curate.

Facem acest apel cu gândul cel mai curat de a vedea soluționată o chestiune atât de importantă spre binele preoției și a bisericii noastre întregi.

Dr. SEB. STANCA

Sfințirea clopotelor și Conferința tractuală din Unguraș

Parohia Unguraș a avut în 12/25 Noembrie a. c. o zi însemnată, fiindcă în aceea zi s'au sfințit clopotele noi ale acestei biserici, care la sărbătoarea Adormirii Născ. de Dumnezeu s'a sfințit prin P. S. Domn Nicolae Episcopul nostru. — Pentru aceasta ocaziune a delegat P. S. Sa D-l Episcop pe secretarul Consistorial Laurențiu Curea. — De dimineată s'a început serviciul Divin cu participarea delegatului consistorial și al protopopului tractului cu azistența preoților din tract, anunțat fiind serviciul din partea credincioșilor din parohie și-a altora cari au ațergat din comunele vecine din acel tract.

Imediat după Utrenie s'a făcut sfințirea apei și ceremonialul cu sfințirea clopotelor și asezarea lor în turnul bisericii. După aceste s'a făcut Sf. Liturghie în sobor cu predica ocazională din partea Protopopului tractual Ioil Ghiurițan. La finea Liturghiei Păr. Laurențiu Curea a luat cuvântul, împărțind bunecuvântarea arhierască ca delegatul P. S. Sale asupra credincioșilor, laudând hărnicia parohului și-a credincioșilor, cari au ridicat aceasta biserică și au provăzut-o cu clopot, laudând mai ales pe credinciosul Gheorghe Ghiurițan, cari a cumpărat și clopotul cel mic cu suma de 12 mii. — Pentru neputincioși s'a servit taina Sf. Maslu. — După masă preoțimea s'a adunat în sala școlii primare, unde s'a deschis conferința tractuală din partea Protopopului tractual, ca presedintele Despărțământului salutând pe Păr. Laurențiu Curea, delegatul Consistoriului.

Păr. Curea răspunde mulțumind pentru cuvintele adresate de prezident, asigurând preoțimea de gratitudinea consistorului pentru munca desvoltată de preoțimea acestui tract.

Aiară de darea de seamă a cercurilor religioase și-a casarului sa cetit o lucrare din partea Păr. Cornel Georgea din Rachis cu titlul: „Istoricul Mănăstirii din Bălan“. Păr. Proto-

pop a comunicat mai multe ordine Consistoriale, dintre cari s'a decis de preoțime acestui tract să fie reținută din plata fiecărui preot suma de 100 de lei pentru căminul preoțesc din Cluj. — Discutându-se mai multe chestii ce interesează preoțimea, dar mai ales bunul mers al vieții bisericesti, cum e lupta contra sectarilor s'a terminat conferința. Ziua aceasta a rămas pentru toți amintire frumoasă pentru cele auzite și văzute.

Cornel Georgeu
preot

Știri despre studiile lui Gheorghe Lazăr la Cluj

De. I. Mateiu

Până mai ieri cunoștințele noastre despre viața lui Gh. Lazăr, erau foarte reduse. Câteva cercetări din anii trecuți, făcute de scriitorii noștri, au adus amănunte interesante privitoare la biografia învățatului profesor ardelean.

Pomenirea morții lui de o sută de ani, prăznilă în toamna aceasta de către Tara întregă la mormântul din Avrig, a îndemnat o seamă de bărbați să urmărească mai de aproape, amănuntele vieții lui Gh. Lazăr, ca din cunoașterea lor să infiripeze icoana adevărată și deplină a celui ce știuse să îndeplinească, prin avântul minții sale, marea operă de reînviere națională a poporului românesc.

Din acest interes purtat luminatului învățator al neamului, au răsărit studii serioase, cari strânse într'un volum de *omagiu* ce se va tipări în curând, vor avea darul să înfățișeze cititorilor cu mai multă precizie portretul neîntrecutului semănător de ideal și carte românească.

Și până când va apărea această lucrare de închinare, ținem să împărțăm clerului și poporului din eparhia Vadului, câteva stiri necunoscute privitoare la studiile urmate de Gh. Lazăr tocmai în orașul de reședință al acestei eparhii.

Născut la 5 Iunie 1779 în comuna Avrig, Gh. Lazăr terminând școala primară din satul lui, a poruit spre Cluj, unde s'a înscris în liceul romano-catolic regesc (astăzi numit al *Piaristilor*).

Se pare, că hotărîrea aceasta a luat-o târziu, deoarece avea vârsta de 20 ani, când intră în clasa I. de liceu.

Noi credem, că au trebuit să intervină oameni cu carte, cari descoperind deșteptăciunea lui Lazăr, să-l îndemne la continuarea studiilor chiar pe lângă etatea sa înaintată.

Ajuns la Cluj în 1799, Lazăr face clasa I, II, și III, până în 1801. Atunci din motive necunoscute, trece la Sibiu în liceul romano catolic, unde într'un an — 1802 — isprăvește 2 clase (numite humanitare) cu alte euvinte — după vorbirea de astăzi — sărind o clasă. În 1803 se întoarce iarăș la liceul din Cluj, unde timp de 2 ani urmează *cursul filosofic*, iar în 1805 se înscrie la *drept*, terminând anul I. cu succes strălucit.

Schimbându-și gândul, părăsește dreptul și după ce cu ajutorul Consistoriului nostru din Sibiu obține o bursă și pleacă la universitatea din Viena, ca să se dedice studiilor *teologice*.

Ce l'a putut îndemna la aceasta? E sigur, că intențiune de a ocupa scaunul episcopesc, vacant din anul 1796, cum sunt încredințat că aceeaș dorință l'a făcut și pe Vasile Moga să întrerupă studiile urmate la acelaș liceu catolic din Cluj timp de 5 ani și să se ducă în 1798 la Arad, unde primise hirotonia ca preot necăsătorit.

În Viena Gh. Lazăr a studiat teologia timp de 3 ani, fără a o termina. Nu cunoaștem progresul ce l'a dovedit aici, fiind-că nu s'au putut descoperi până astăzi actele universității. Din niște mărturii contemporane însă ne convingem, că Lazăr și la Viena ca și la Cluj, era între ce mai buni studenți.

Din fericire pentru noi, avem puțința să urmărim în schimb notele obținute an de an de Gh. Lazăr în tot cursul timpului petrecut la liceele din Sibiu și Cluj.

Pentru înțelegerea mai ușoară a învățării lui Lazăr, e nevoie să arătăm, că în vremea aceea liceul era organizat pe 7 ani și anume: a) în cursul de *gramatică* cu 3 clase, b) în cursul *humanitar* cu 2 clase și c) în cursul *filosofic* cu 2 clase. Urma apoi cursul *academic* de 2 ani pe specialități (drept, medicină, filosofie etc.). În ce privește clasificarea erau următoarele note: *Eminens*, *Primae classis* cum eminentia, *primae classis*, *secundae classis*, *tertia classis*. În terminologia noastră școlară ele ar corespunde la: eminent, foarte bine, bine suficient, nesuficient.

Iată acum și tabloul clasificărilor, întocmit de mine după registrele școlare ce se păstrează în arhiva liceului piarist din Cluj.

LICEUL CATOLIC DIN CLUJ.

In Clasa I. *Gramaticala* pe 1799.

Nomen, conditio, Praedicatura vel locus originus	Aetas Religio	Mores	Classis progressus in Studiis
Georgius Lázár Civis Freck	SEMESTRUL I.		
	18 Cath.	Boni	II.
Georgius Lázár plebejus Freck	SEMESTRUL II.		
	18 G. cath.	Boni	II.

In Clasa II. *Gramaticala* Anul 1800.

Georgius Lázár Valach pleb. Freck S. Cibiniensi	SEMESTRUL I.		
	18 Unitus	I-ae classis	I.
	SEMESTRUL II.		
	18 G. cath.	I-ae classis	I.

In Clasa III. *Gramaticala* Anul 1801.

Lázár Georgius Val. pleb. Freck Cibiniensi	SEMESTRUL I.		
	19 G. C.	I-ae classis	I.
	SEMESTRUL II.		
	19 G. cath.	I-ae classis	I.

LICEUL CATOLIC DIN SIBIU.

In clasa *superioara* (a II-a) *humanitara* Anul 1802.

Georgius Lázár Africensis Freckiensis Ruricolae filius	SEMESTRUL I.		
	18 Graeco unit.	Boni	Primae classis
	SEMESTRUL II.		
	18 Graeco unit.	Boni	Primae classis

In clasa I. a cursului *filosofic* Anul 1803.

Lázár Georgius Valachus, Cii ex sede Cibiniensi, Freck	SEMESTRUL I.				
	Aetas Religio	Morum classis	Logica	Algebra	Anxillis Historic.
	20 G. cath.	I	I	I	I

In clasa II. a cursului *filosofic* Anul 1804.

Lázár Georgius e sede ci- biniensi pago Freck Libertinus	SEMESTRUL I.				
	27 R. cath.	1	Ex Phisica I. e.	Archi- tectura I. e.	Histo- ria I. e.
	SEMESTRUL II.				
	27 Gr. cath.	1	Ex Phisica I. e.	Ex Gea- desia I. e.	Ex His- toria I. e.

In clasa I. a ascultătorilor de *Drept* (jură)
Anul 1805.

Lázár Georgius Libertinus Freckiensis e. sede Ci- biniensi	SEMESTRUL I.				
	27 R. cath.	1.	IN JURE		
	27 Gr. cath.	1-a	In Theoria Juris Patrii Prima Eminens	In Jure civili Prima Eminenter	
			Natur. I.	Publico I.	Patrio I. em.

Examinand acest tablou de note vedem, că Lazăr merge din clasă în clasă cu clasificație tot mai bună, până când ajunge să fie primul eminent.

Ținând seama de greutățile ce le întâmpinau Românii, lipsiți de pregătiri anterioare, în școlile latinești dela orase, trebuie să rămânem uimiți de sporul eminent la Carte al feciorului de iobag din Avrig. De sigur că numai datorită unor calități sufletești superioare a putut el să se ridice la astfel de rezultate neobicinuite, cari să atragă asupra lui nu numai privirile profesurilor dar și atențiunea conducătorilor Bisericii noastre, dispuși să-l trimită la Viena cu gândul de-a face din el un învățat cărmuitor al poporului ortodox ardelean.

Tot din tabloul de studii descoperim un fapt interesant: Lazăr e trecut ca greco catolic și chiar ca romano-catolic, deși știe că el era ortodox. Cum se explică această împrejurare? Noi credem, că la mijloc este o încercare a celor ce l-au trimis la învățătură, cu gândul să-l înlesnească primirea în școală, fiind înaintat în vârstă, și poate intenția de-a obține pe sarma lui vr'un ajutor material, după ce părinții îi erau cu totul săraci. Astfel de cazuri s'au mai întâmplat. Dar nu-i exclus să vedem și un act al profesorilor *catolici* dela liceul din Cluj, cari aveau misiunea de-a întări catolicismul prin instituțiile conduse de dânșii.

Că Lazăr n'a fost niciodată catolic, ne-o arată el însuși, când dovedeste mai târziu cu certificate, că pe timpul cât a studiat la Cluj, a cercetat regulat Biserica ortodoxă de acolo, spovedindu-se și cuminecându-se în fiecare post.

Altfel nici n'ar fi fost cu putință să-l recomande Consistorul din Sibiu în 1806 cu atâta căldură pentru o bursă la Viena, dacă ar fi părăsit legea noastră.

Lazăr a rămas ortodox toată viața lui și ca o mai mare dovadă a statorniciei în credința părinților săi, n'a întârziat să primească din mâinile Episcopului Vasile Moga și taina *preoției* ca necăsătorit.

Iar dacă n'a putut rămânea până la sfârșitul vieții sale în slujba *altarului*, pricina n'a fost lipsa lui de vocațiune, ci răzbumarea Vienei *catolice*, care neputând suferi în Seminarul ortodox dela Sibiu un preot atât de învățat și hotărât să lupte pentru *libertatea politică* a neamului nostru, a inventat toate acuzele spre a-l goni din sânul Bisericii ardelen.

Habsburgii au reușit, dar Lazăr n'a pierit, căci lumina minții sale a deșteptat din amortire Țara Românească, care l'a primit cu brațele deschise atunci, iar acum când am serbătorit 100 de ani dela moartea lui, i-a știut aduce recunoștință călduroasă pentru toată opera de îndrumare națională săvârșită cu jertfa vieții sale zbuciumate.

Conferența de toamnă a tractului Murăș-Ludoș

În ziua de 8 Noembrie s'a ținut tractul protopopesc al Murăș Ludosului conferința de toamnă în comuna Deag. S'a destinat această comună pentru întrunirea preoției fiindcă în timpul din urmă începuse a se ivi curente ostile bisericii noastre și aici.

Preoțimea din tract aproape întreagă, chiar și din cele mai depărtate comune, n-a pregetat a satisface invitații, pentru că însăși simțea necesitatea întrunirii lor în conferință, mai ales preoții parohiilor trecute dela Arhidieceză, căroro în cadrele vechei organizații, puține le-au fost date ocaziile de a se întruni în conferințe și adunări preoțești.

Pe potecile ce trec dela Sălcud la Deag se vedea în zori de zi înșiruiți bărbați și femei, asemenea dinspre Chincis veneau grupuri-grupuri oamenii spre Deag.

La ora 8 dimineața se începe serviciul divin de păr. protopop Romul Popa asistat de preoții Ilie Șerban, Vasile Stănescu, Petru Sămărghi-

tan sen., Nicolae German, Petru Sămărghițan jun. și Vasile Fofeldea.

Predica despre credință și mântuirea prin ea rostită de păr. protopop a fost ascultat cu deosebită atențiune.

După terminarea sf. liturghii s'a săvârșit sf. Maslu pentru popor, căruia i-a premers aleasa predică despre mijloacele acestei taine, ținută de venerabilul preot Ilie Șerban din Cheța.

După masa luată în comun la păr. Teghariu la ora 2 d. a. în școala care era arhiplină păr. prot. ține o prelegere religioasă pentru popor despre sf. Scriptură și explicarea ei, arătând că singură biserica prin organele sale este îndreptățită a arăta adevăratul înțeles al sf. Scripturi, combătând propaganda ce a început a se face printre credincioșii din Deag de sectari. Țin se remarcă că d-l Stoia revizorul Târnavei mici, care venise în localitate pentru aranjarea chestiunii școlii confesionale, încă a luat cuvântul dând frumoase povețe poporului îndemnându-l la statornicie în credința strămoșească. Pildă bună de imitat de toți învățătorii a dat cu aceasta ocaziune d-l revizor al Târnavei mici.

În cerc restrâns s'a ținut apoi conferința propriu zisă. Operatul păr. Petru Sămărghițan junior: „Preotul în timpul de față” a fost obiect de discuție la care au luat parte aproape toți preoții.

Ne-am organizat în cadrele Asociației Clerului „Andrieu Șaguna” împărțindu-ne în grupuri pe cercuri religioase pentru a ne pune pe muncă intensivă în vederea ridicării moralului la țară și sanarea relexor ce asteaptă vindecare dela biserică.

S'a discutat asupra felului și mijloacelor de a combate cu succes propaganda sectarilor ce începe să-și ridice ici-colo capul.

În cadrele noului protopopiat se poate observa la preoțime un interes mai viu în ce privește împlinirea datorințelor. Dacă se va continua pe calea apucată, noul protopopiat în scurtă vreme va putea sta alături de celalalte.

Înălțați și întăriți sufletește pentru munca în viitor ne-am reîntors fiecare la ale sale cu cele mai bune impresii.

Correspondent.

Căminul preoților

Se aduce la cunoștință Onoratei preoțime că cu ziua de 1 Dec. n. a. e. s'a deschis căminul preoților noștri în Cluj, Str. Vasile Stroescu Nr. 14. Cu supravegherea acestui cămin a fost încredințat arhivarul consistorial Vasile Bogdan. Preoții noștri cari vin la Cluj pot beneficia de adăpost în acest local adresându-se susnumitului îngrijitor la Consistor sau în localul căminului.

COMUNICĂRI

Nr. 5277. — On. Minister al Instrucției cu ordinul circular Nr. 103571 a dispus ca în toate școalele numărul orelor de religie să rămână acelaș ca și în trecut adică cel puțin două ore de clasă. Se îndrumă oficiile protopopești să reclame dela direcțiunile școlare a școalelor secundare acest număr de ore, iar profesorilor de religie și catehetilor să le comunice acest ordin în scris obligându-i a prevedea instrucția școlară conform acestor dispoziții. Despre eventualele inconveniente să ni-se facă raport.

Nr. 5275. — Consistoriul Metropolitan ne comunică ordinul Nr. 227 M. prin care dispune ca examenele de religie la școalele de stat să se țină și în viitor la sfârșitul fiecărui an școlar. Profesorii noștri de religie și cateheții se vor conforma deci acestui ordin ținând la finea anului examen în prezența protopopului sau a reprezentantului bisericeii, designat de oficiul protopopesco. Această dispoziție se menține până la inactivarea unui control sistematic dela centru.

Nr. 5274. — Veneratul Consistor Mitropolitan a intervenit la Ministerul Instrucției pentru ca să se mențină și pe viitor practica examenelor particulare la școalele normale.

Nr. 5269. — Asociația „A. Șaguna” a Clerului nostru a cerut să se încuviințeze preoților noștri diurne și spese de călătorie pentru participare la întrunirile preoțești. După ce organele superioare bisericești nu pot impune parohiilor nici o obligativitate categorică în acest senz îndrumăm pe preoții noștri ca să întrevină cu

autoritatea lor pe lângă comitetele și sinoadele parohiale pentruca în cadrele bugetului bisericeii să li-se asigure în mod benevol diurnele și spesele potrivite pentru cazul de participare la diferitele întruniri în conferințe sau cercuri religioase. Spesele votate de organele parohiale se vor aproba.

• • •

Nr. 5267. — Prin concluziile Consistoriului Metropolitan Nr. 276 M. 1922 și Nr. 40 M. 1923 se normează că preoții cari își părăsesc funcțiunea lor de parohi, în virtutea căreia au fost aleși membri în scaunul protopopesc, își perd dreptul de a mai funcționa în această calitate.

Preoții parohi deveniți deficienți (penzionați) rămân și pe mai departe în scaunul protopopesc, întrucât sunt capabili din punct de vedere fizic și moral a îndeplini această funcție. În caz de incapacitate fizică sau morală, disciplinară sau canonică, își perde acest drept. Locurile astfel vacante se vor întregi conform normelor în vigoare.

• • •

Nr. 5268. — On. Minister al Instrucțiunii prin adresa Nr. 6449 din 1923, ne comunică, că a revenit asupra dispozițiunii luate în 1919, în sensul că: „Învățătorii pot face și pe cântăreții de biserică însă în nici un caz nu li-se admite părăsirea școlii spre a face pe cântăreții în serviciile religioase. Învățătorul trebuie să meargă cu copiii la biserică în fiecare Duminică și sărbătoare și să formeze cor cu elevii școlii”. —

În vederea acestei dispozițiuni a On. Minister și în vedere, că dacă toți învățătorii ar forma coruri bisericești, care sub conducerea lor să cânte sf. liturghie în biserică, ar atrage mai mult pe credincioși la biserică, îndrumăm pe preoții noștri să se pună în înțelegere cu învățătorii în privința formării corurilor pentru biserică, dându-le învățătorilor tot sprijinul, ca astfel mergerea credincioșilor și a copiilor la biserică să fie mai atrăgătoare.

În scopul acesta se autorizează comitetele parohiale ca să ia în buget după puțință sumele corăspunzătoare pentru remunerarea învățătorilor în scopul arătat mai sus. Oficiile protopopesce vor face în cauza aceasta până la sfârșitul anului școlar raport arătând rezultatele precum și demersurile ce ar fi să se mai facă pentru intensificarea acestei chestiuni.

ȘTIRI

Oficiul casei consistoriale roagă pe toți cei ce trimit bani la adresa consistoriului să noteze pe cuponul mandatului destinația sumelor trimise, pentru ca să nu stagneze conturea sumelor intrate.

• • •

Sărbătorile legale. În statutul funcționarilor publici promulgat cu decretul regal Nr. 3112 din 15 Iunie 1923 art. 18 se statoresc următoarele sărbători legale pentru serviciile publice:

Sf. Vasile, Botezul Domnului, Sf. Ion, Unirea Principatelor și a tuturor Românilor, Întâmpinarea Domnului, Buna Vestire, 5 zile de Paști, Sf. Gheorghe, Înălțarea Domnului, Sf. Treime, 23 Mai Proclamarea Independenței și a Regatului „10 Mai”, Sf. Constantin și Elena, Sf. Petru și Pavel, Adormirea și nașterea Maicii Domnului, Înălțarea Sf. Cruci, Sf. Dumitru, Sf. Mihail și Gavril, Sf. Nicolae, 4 zile de Crăciun și zilele de Duminică.

• • •

Concurs. Rectorul universității din Cluj publică concurs pentru ocuparea unui post de subbibliotecar la biblioteca universității.

Leafă fundamentală 1000 lei, indemnizație de scumpete, chirie și gradatii, în raport cu anii de serviciu.

• • •

Excedentele natalității. Congresul natalității, ținut de curând la Marsilia, servește următoarele cifre. Franța avea în 1801 o supraiață de 537.699 km. p. și o populație de 27 mil. 349.000. Acum are 550.986 km. p. și 39 mil. 200.000 locuitori. Anglia avea în 1800 o populație de 16 mil. și are acum 47 mil. jum. Italia număra atunci 18 mil. iar azi 39 mil. Rusia, dela 57 mil. în 1850, a ajuns acum la 108 mil. Germania avea 33 mil. în 1840 și are azi 59 mil.

• • •

„Protocoalele Înțelepților Sionului”. În tipografia părintelui I. Moța redactorul gazetei „Libertatea” dela Orăștie a cșit o carte de mare preț intitulată „Protocoalele Înțelepților Sionului”. Cartea a apărut mai întâi în rusește la anul 1905 și pe românește au tradus-o studenții noștri universitari dela Cluj.

Cartea nu cuprinde părerile unuia sau altuia despre jidovi, ci ea arată însăși planurile și

„protocoalele“ pe cari le-au făcut jidovii și după cari lucră jidovii din lumea întreagă să-și sune loruși pe toate popoarele din lume.

Aceste planuri și „protocoale“ au fost prinse așa că atare jidov învățat le-a tradat (le-a destăinuit) unui creștin și apoi acesta le-a scris într-o carte. Că sunt adevărate aceste planuri ce le arată cartea, se vede și de acolo că multe din ele s'au și împlinit. Bolșevismul încă a fost plănit și iacă l-au împlinit jidovii în Rusia.

Jidovii lucră și azi pentru slăbirea creștinătății după planurile acestor protocoale din Sion.

Ceice vreți să aflați cu deamărintul primejdia jidovismului cereți cartea dela Orăștie. Are peste 400 de pagini și costă 35 de Lei.

CĂRȚI

O carte bună

În editura librăriei „Cartea Românească“ a apărut *Istoria Românilor* de Dr. Ion Lupas, ediția II, manual aprobat de Ministerul Instrucției pentru de a fi întrebuințat și în școale. E una din cele mai bune cărți de istorie, scrisă de cel mai competent istoric al ardelenilor, într-o limbă frumoasă românească pe înțelesul tuturor. O pot ceta cu folos toți Românii noștri datori să cunoască istoria neamului nostru. O recomandăm cu căldură învățătorilor pentru de-a o introduce în școale, preoților și tuturor știutorilor de carte, ca să nu lipsească din casa nimăruia. Preoții în special să o procure pentru bibliotecile parohiale. Cartea cu numeroase ilustrațiuni și hărți costă 50 lei și se poate comanda prin redacția gazetei noastre.

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhauda — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhauda — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Saguna“ II, și III, à 20 lei, pentru membri — 16.— Lei

6. *Învățăminte cu icoane* (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — 10.— Lei
7. *Vieța unei mame credincioase* de Dr. I. Lupas — 5.— Lei
8. *Spice din istoria bisericii* de Dr. I. Lupas — 5.— Lei
9. *O pagină din lupta noastră pentru existență* de P. S. N. Ivan — 5.— Lei
10. *Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Saguna* 25.— Lei
11. „*Pentru neam și lege*“, predică împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — 35.— Lei
12. „*Istoria Românilor*“ de Dr. Ion Lupas — 50.— Lei
13. „*Problema educației sexelor*“ — 8.— Lei
14. „*Femeia*“ de Dr. C. Stanca — 20.— Lei

Nr. 5000.

1—3

CONCURS

Devenind vacante posturile de profesori de religie dela a) liceul „Regina Maria“ și b) Școlile medii din Cluj, prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Renășterea“.

Titularii acestor posturi sistematizate vor beneficia de retribuițiile legale ale profesorilor dela școlile secundare.

Cererile de concurs provăzute cu documentele necesare se vor înainta Consistoriului diecesan din Cluj.

Cluj, la 28 Noembrie 1923.

Consistoriul Diecesan

Nr. 4808—1923.

CONVOCARÉ

În temeiul §-lui 16 din Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter, subscrisul în calitate de comisar consistorial incredințat cu săvârșirea actului alegerii prin ordinul consistorial cu numărul 4106 Plen. din 25 Octombrie anul curent, prin aceasta convoc și declar convocat *sinodul protopresbiteral electoral al tractului Alba Iulia* pe ziua de MARTI în 12/25 DECEMBRIE 1923.

Serviciul divin se va săvârși în biserica centrală din Alba Iulia la ora 9 dimineața.

după care va urma imediat ședința sinodului în localul primăriei orașului.

În legătură cu aceasta și în conformitate cu §-ele 14—15 a Regulamentului convoc *comitetul protopopesc* la ședință pe ziua premergătoare LUNI 11/24 DECEMBRIE 1923 la ora 6 d. a. în cancelaria oficiului protopresbiterial pentru a face candidarea prescrisă.

Cluj, la 7 Noembrie 1923. (23 Oct.)

Dr. Sebastian Stanca
comisar Consist.

Nr. 5153—1923.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot misionar Diecesan sistematizat prin hotărârea Ministerială Nr. 19206 dela 18 Iunie a. c. cu locuința permanentă în Cluj, publicăm concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare.

Retribuțiile sunt :

1. Salariul de bază 1600 Lei lunar cu toate accesoriile.
2. Bilet de drum liber pe C. F. R.
3. Spesele de deplasare și diurnă egală cu a inspectorilor din administrația centrală a Ministeriilor.

Dela concurenți se recere pe lângă calificația pentru o parohie de clasa primă, să fie și preoți cu ani de praxă și cu experiență pastorală.

Petițiile însoțite de documentele necesare și de alte atestate recomandatoare, eventual publicații proprii, se vor înainta Consistorului Diecesan din Cluj în termenul deschis.

Cluj, la 23 Noembre 1923.

Nicolae Ivan
episcop.

2—3

CONCURS

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1924 din fundațiunea „Andronic” se deschide concurs :

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă :

1. Extras din matricula botezaților ;
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părintilor ;

3. Atestat familiar despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii.

Ucenicii vor alătura la concurs certificat școlar, contractul cu maestrul și adeverință dela maestru despre purtarea morală.

Sodalii vor dovedi :

- a) că au terminat anii de învățcel, ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale ;
- b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adeverință dela maestru ;
- c) că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași.

Candidații de măestri vor dovedi :

- a) că au lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă ;
- b) locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor ;
- c) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Cererile se vor adresa Consistoriului nostru cel mult până la 31 Decembrie stil nou.

CONSISTORIUL DIECESAN

Banca de asigurare naționalizată

„HELVETIA”

a întocmit o tabelă de asigurări pe viață cu prețuri reduse pe seama preoților

Este cel mai ieftin institut de asigurare și prezintă garanțiile cele mai sigure

Face orice fel de asigurări în condițiile cele mai avantajoase

Preoții cari doresc să uzeze de aceste asigurări se vor adresa pentru informații la red. „Renașterei”.

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după muștră originală, precum și altfel de pălării cu prețuri ieftine.